

اهمیت ژئوپلتیک جزیره قشم در منطقه استراژیک تنگه هرمز

سعید قلیچی - اهمیت ژئوپلیتیک خلیج فارس و جزیره قشم بیش از همه ناشی از موقعیت جغرافیایی آن در تنگه هرمز به عنوان دروازه ورودی و خروجی خلیج فارس است. اهمیت استراتژیک تنگه هرمز نیز با توجه به عبور حجم بالا و غیرقابل جایگزین حامل های انرژی از آن انکار ناپذیر است. جزیره قشم و جزایر اطراف آن از جمله هرمز، لارک و هنگام به عنوان مجموعه ای از مناطق ژئواستراتژیک و ژئوپولیتیک در حوزه خلیج فارس دارای جایگاهی حساس و با اهمیت هستند.

به گزارش روزنامه دریایی اقتصاد سرآمد، این نوشتار بخشی کوتاه از مقدمه تحقیقاتی فردمحور جهت تعریف الگویی برای «مردمی سازی اقتصاد دریامحور» در بستر سرزمینی جزیره قشم به عنوان یکی از نقاط استراتژیک جهت توسعه دریاپایه است. در ادامه بخش هایی که مرتبط با ایفای نقش و مزیت های منطقه آزاد برای جزیره قشم بوده را می خوانید:

نقش سازمان منطقه آزاد در جزیره قشم

سازمان منطقه آزاد قشم نقش بسیار مهمی در توسعه و پیشرفت جزیره قشم ایفا کرده است. این سازمان به عنوان یک نهاد اجرایی و مدیریتی، وظایف مختلفی در زمینه ایجاد زیرساخت ها، جذب سرمایه گذاری، و بهبود وضعیت اقتصادی جزیره برعهده دارد. در حال حاضر سازمان منطقه آزاد قشم مسئولیت توسعه زیرساخت های اساسی مانند حمل و نقل، برق، آب، مخابرات، و دیگر امکانات مورد نیاز برای زندگی و کسب و کارها را برعهده دارد. این سازمان با ایجاد و بهبود جاده ها، بنادر، فرودگاه ها و دیگر زیرساخت های حیاتی، بستر مناسبی برای فعالیت های اقتصادی و گردشگری فراهم کرده است. همچنین یکی از اهداف اصلی سازمان منطقه آزاد قشم، جذب سرمایه گذاری های داخلی و خارجی است. این سازمان با ارائه مشوق های مالیاتی، تسهیلات بانکی و فرآیندهای اداری ساده، تلاش می کند سرمایه گذاران را به سرمایه گذاری در بخش های مختلف اقتصادی از جمله صنعت، گردشگری، کشاورزی و تجارت جذب کند.

این سازمان با ترویج و توسعه فعالیت های صنعتی، تجاری و گردشگری، به رونق اقتصادی منطقه کمک می کند. ایجاد مناطق صنعتی و تجاری، حمایت از صنایع کوچک و متوسط، و توسعه گردشگری از جمله اقداماتی است که به افزایش اشتغال و بهبود معیشت ساکنان جزیره منجر شده است. این مجموعه با ایجاد سامانه های الکترونیکی و کاهش بوروکراسی، فرآیندهای اداری را برای کسب و کارها و سرمایه گذاران تسهیل کرده است. این اقدام ها به تسریع در روند تأسیس شرکت ها، صدور مجوزها و اجرای پروژه ها کمک می کند. علاوه بر توسعه اقتصادی، سسازمان منطقه آزاد قشم به بهبود وضعیت اجتماعی و فرهنگی جزیره نیز توجه دارد.

اجرای پروژه های فرهنگی، آموزشی و بهداشتی، از جمله فعالیت هایی است که به ارتقاء کیفیت زندگی ساکنان جزیره کمک می کند. به طور کلی، سازمان منطقه آزاد قشم با اتخاذ سیاست های توسعه ای و حمایتی، به طور قابل توجهی در بهبود وضعیت اقتصادی و اجتماعی جزیره قشم نقش داشته است.

مزیت های سازمان منطقه آزاد

برای توسعه قشم

منطقه آزاد قشم به دلیل ویژگی ها و مزیت های خاص خود، یکی از نقاط کلیدی برای توسعه جزیره قشم محسوب می شود. یکی از بزرگ ترین مزایای منطقه آزاد قشم، معافیت از مالیات بر درآمد و سود سرمایه گذاری برای مدت معینی (تا ۲۰ سال) است. همچنین، واردات مواد اولیه، ماشین آلات و تجهیزات بدون پرداخت عوارض گمرکی امکان پذیر است، که به کاهش هزینه ها و افزایش رقابت پذیری کمک می کند. همچنین موقعیت جغرافیایی قشم در نزدیکی تنگه هرمز و قرارگیری در یکی از شاهراه های تجاری جهانی، ایسن منطقه را به نقطه ای استراتژیک برای تجارت و صادرات به بازارهای بین المللی، به ویژه کشورهای خلیج فارس، تبدیل کرده است.

وجود زیرساخت های پیشرفته مانند بنادر، فرودگاه، و شبکه های حمل و نقل دریایی و زمینی در قشم، انتقال کالاها و خدمات را تسهیل می کند و باعث جذب سرمایه گذاری های بیشتر می شود. قوانین و مقررات ساده تر در مقایسه با سایر مناطق کشور، امکان ثبت سریع تر شرکت ها و تسهیل در روند سرمایه گذاری را فراهم می کند. این قوانین به خصوص برای سرمایه گذاران خارجی بسیار جذاب است. از طرف دیگر قشم به دلیل دارا بودن منابع طبیعی فراوان، مناظر طبیعی زیبا، و جاذبه های گردشگری چون غارها، جنگل های حرا، سواحل زیبا و آثار تاریخی، پتانسیل بالایی برای توسعه گردشگری دارد. این موضوع به تنوع بخشی به اقتصاد منطقه کمک می کند.

دسترسی به نیروی کار محلی با هزینه های کمتر نسبت به مناطق دیگر کشور، یکی دیگر از مزایای رقابتی منطقه آزاد قشم است که می تواند به رشد صنایع مختلف کمک کند. منطقه آزاد قشم به عنوان یک هاب تجاری، فرصت های متعددی در زمینه های تجاری، مالی، صنعتی و خدماتی ایجاد کرده است. شرکت های تجاری می توانند از تسهیلات بانکی، حمایت های مالی و خدمات لجستیکی بهره مند شوند. وجود منابع انرژی مانند گاز طبیعی و آب های پیرامونی غنی از گونه های آبی، زمینه ساز توسعه صنایع انرژی و شیلات در قشم است. این مزایا، منطقه آزاد قشم را به یک مقصد جذاب برای سرمایه گذاران داخلی و خارجی تبدیل کرده و زمینه های لازم برای توسعه پایدار و شکوفایی اقتصادی جزیره را فراهم کرده است.

اهمیت استراتژیک قشم بر اساس نظریه Heartland

نظریه هارتلند (Heartland Theory) توسط جغرافیدان بریتانیایی، هالفورد مکیندر در اوایل قرن بیستم مطرح شد، به اهمیت استراتژیک مناطق مرکزی اوراسیا (هارتلند) در سیاست و جغرافیای جهانی اشاره دارد. براساس این نظریه، قدرت های جهانی که کنترل بر هارتلند را به دست آورند، قادر به تسلط بر بقیه جهان خواهند بود. با توجه به نظریه هارتلند، مزایای جزیره قشم برای ایران و اقتصاد دریامحور می تواند دارای اهمیت بالایی باشد. جزیره قشم در موقعیت جغرافیایی کلیدی در خلیج فارس واقع شده است. این موقعیت به ایران اجازه می دهد که کنترل بر تردد دریایی و تجاری در یکی از مهم ترین مسیرهای دریایی جهان را به دست گیرد. این مزیت به ویژه برای ایران در راستای تقویت قدرت اقتصادی و سیاسی در منطقه حائز اهمیت است. قشم با داشتن بنادر تجاری مهم نظیر بندر کاوه، بهمین و همجواری با بندر شهید رجایی، به عنوان یکی از مراکز مهم تجارت دریایی و حمل و نقل در منطقه عمل می کند. این مسأله باعث توسعه زیر ساخت های اقتصادی و تجاری در منطقه و افزایش مبادلات تجاری بین المللی می شود.

موقعیت قشم در خلیج فارس به ایران ایسن امکان را می دهد که کنترل و نظارت بهتری بر امنیت دریایی منطقه داشته باشد. این موضوع از نظر استراتژیک و دفاعی به نفع ایران است و می تواند به تقویت موقعیت نظامی و امنیتی کشور کمک کند. با توجه به موقعیت کلیدی قشم، سرمایه گذاری های بزرگ در زیرساخت های حمل و نقل، بنادر، و صنایع مختلف در این جزیره می تواند باعث رشد اقتصادی و بهبود امکانات و خدمات در منطقه شود. در مجموع، براساس نظریه هارتلند، جزیره قشم به دلیل موقعیت استراتژیک و اقتصادی خود می تواند نقش مهمی در تقویت قدرت اقتصادی، امنیت، و نفوذ ایران در منطقه خلیج فارس ایفا کند.

قشم در نقش پیشران اقتصاد دریامحور

منطقه آزاد قشم به دلیل موقعیت استراتژیک، منابع طبیعی غنی، و امکانات زیرساختی موجود، پتانسیل قابل توجهی برای تبدیل شدن به یک قطب پیشران در اقتصاد دریاپایه را دارد. اما برای تحقق این هدف، باید به برخی مسائل کلیدی توجه شود و اقدامات ویژه ای انجام گیرد. قشم برای تبدیل شدن به قطب اقتصاد دریاپایه ایران دارای پتانسیل های متعددی است. قشم در تنگه هرمز واقع شده که یکی از مهم ترین شاهراه های حمل و نقل دریایی

جهان است. این موقعیت جغرافیایی ممتاز، قشم را به یک نقطه مهم برای تجارت بین المللی و حمل و نقل دریایی تبدیل می کند. این جزیره دارای منابع طبیعی دریایی و ساحلی غنی است، از جمله منابع شیلاتی و تنوع زیستی منحصر به فرد مانند جنگل های حرا و زیستگاه های دریایی که می تواند در توسعه صنایع مرتبط با دریا مانند شیلات، گردشگری دریایی و بهره برداری پایدار از منابع طبیعی نقش مهمی ایفا کند. توسعه اقتصادی باید همراه با برنامه های جامع برای حفاظت از محیط زیست و بهره برداری پایدار از منابع دریایی باشد تا تنوع زیستی و منابع طبیعی قشم حفظ شود و همچنین پایه ای برای توسعه پایدار در این منطقه باشد. وجود بنادر و فرودگاه بین المللی در قشم، همراه با توسعه شبکه های حمل و نقل داخلی و بین المللی، بستر مناسبی برای توسعه فعالیت های اقتصادی دریامحور فراهم می کند. همچنین معافیت های مالیاتی و گمرکی در منطقه آزاد قشم، همراه با تسهیل در روند سرمایه گذاری، فرصت مناسبی برای جذب سرمایه گذاران داخلی و خارجی در بخش های مختلف اقتصاد دریاپایه ایجاد می کند. برای تقویت جایگاه قشم به عنوان یک قطب اقتصادی دریاپایه، نیاز به سرمایه گذاری بیشتر در توسعه و نوسازی زیر ساخت های بندری، تأسیسات ذخیره سازی و لجستیکی، و شبکه های حمل و نقل دریایی وجود دارد. آموزش و تربیت نیروی انسانی متخصص در حوزه های مختلف اقتصاد دریاپایه از جمله مهندسی دریایی، مدیریت محیط زیست دریایی، و شیلات می تواند نقش مهمی در افزایش بهره وری و نوآوری در این حوزه داشته باشد. جذب سرمایه گذاری های داخلی و خارجی و همچنین تکنولوژی های پیشرفته در حوزه های کشتی سازی، انرژی های تجدیدپذیر دریایی و فناوری های مرتبط با بهره برداری از منابع دریایی، می تواند به ارتقاء جایگاه قشم در اقتصاد دریاپایه کمک کند. اصلاح و بهبود قوانین و مقررات مرتبط با فعالیت های دریایی و سرمایه گذاری در این حوزه، به ویژه در زمینه های زیست محیطی و بهره برداری از منابع، می تواند تسهیل گر توسعه اقتصادی پایدار باشد.

به نظر می رسد منطقه آزاد قشم با داشتن مزیت های جغرافیایی، منابع طبیعی غنی و زیرساخت های موجود، پتانسیل تبدیل شدن به قطب پیشران در اقتصاد دریاپایه را دارد. با این حال، برای دستیابی به این هدف، نیاز به توسعه زیرساخت ها، جذب سرمایه گذاری، تقویت نیروی انسانی متخصص و مدیریت پایدار منابع طبیعی دارد. اگر این اقدامات به درستی انجام شوند، قشم می تواند به یکی از نقاط کلیدی در اقتصاد دریامحور منطقه و جهان تبدیل شود.

دریایایه

دریا

هدف گذاری جذب ۳۰ هزار میلیارد تومانی در حوزه شیلات

معاون وزیر جهاد کشاورزی و رئیس سازمان شیلات ایران از هدف گذاری جذب ۳۰ هزار میلیارد تومان در حوزه شیلات کشور به منظور توسعه فعالیت های شیلاتی در شهرهای مولد ساحلی خبر داد. به گزارش اقتصادسر آمد، سید حسین حسینی با اشاره به اینکه شهر مولد در راستای توسعه اقتصاد دریامحور ایجاد خواهد شد، گفت: در این راستا به منظور انجام فعالیت های شیلاتی، جذب ۳۰ هزار میلیارد تومان هدف گذاری شده است. معاون وزیر جهاد کشاورزی و رئیس سازمان شیلات ایران با اشاره به اینکه شهرهای مولد در سواحل نقش مهمی در اشتغال، تولید پایدار و تقویت معیشت جامعه محلی خواهد داشت، گفت: ایجاد شهرهای مولد کشاورزی از مصادیق مهم طرح های تولیدی اقتصاد دریامحور است. وی با اشاره به اینکه یکی از اهداف مهم شهرهای مولد، تأمین غذای پایدار است، بیان داشت: بدون شک با اجرای طرح های آبی پروری در شهرهای مولد ساحلی می توانیم تا حدود زیادی به اهداف تعیین شده در زمینه تأمین امنیت غذایی پایدار دست یابیم. این مقام مسئول در سازمان شیلات ایران، اظهار امیدواری کرد: با تسهیلات در نظر گرفته شده برای مقاضیان ورود به عرصه صنعت شیلات، شاهد افزایش سرمایه گذاری ها در این حوزه و در نهایت توسعه آبی پروری در تمام بخش های شیلاتی کشور باشیم.

رهاسازی ۲۳ میلیون قطعه میگو

در آب های خلیج فارس

مدیرکل دفتر بازاریابی ذخایر آبزیان سازمان شیلات ایران از تکثیر و بازاریابی حدود ۳۳ میلیون قطعه میگو در خلیج فارس در محدوده آب های استان هرمزگان از ابتدای اسفال خبر داد. به گزارش اقتصادسر آمد، دکتر ناصر کریمی راد از تکثیر و بازاریابی ۳۳ میلیون قطعه میگو در خلیج فارس در محدوده آب های استان هرمزگان از ابتدای اسفاله مآنا خبر داد. مدیرکل دفتر بازاریابی ذخایر آبزیان سازمان شیلات ایران، ادامه داد: بر اساس آمار مذکور ۳۳۷ درصد اهداف تعیین شده در بازاسی ذخایر میگوی کشور طی شش ماهه نخست اسفال، در سال ۱۴۰۳ تحقق یافته است. وی در ادامه گفته های خود خاطر نشان ساخت: همچنین حدود ۳۰ میلیون قطعه انواع آبزیان در آب های داخلی کشور طی شش ماهه نخست اسفال تکثیر و رهاسازی شده است که در مقایسه با اهداف برنامه اسفال بارشد ۶۰ درصدی همراه بوده است. به گفته این مقام مسئول در سازمان شیلات ایران، بر اساس آمار منتشر شده حدود ۱۳ میلیون قطعه از مجموع ۳۰ میلیون قطعه آبزیان رهاسازی شده در آب های داخلی به کیورماهیان و ۷ میلیون قطعه به رهاسازی گونه های بومی اختصاص دارد. دکتر کریمی راد خاطر نشان ساخت: سه مرکز بازاریابی ذخایر آبزیان در استان گیلان، دو مرکز بازاریابی در استان مازندران، سه مرکز بازاریابی ذخایر در استان گلستان، یک مرکز بازاریابی ذخایر در حاشیه سدراس، دو مرکز بازاریابی ذخایر در خوزستان، در سیستان و بلوچستان یک مرکز و یک مرکز شهید کلاهی جهت بازاریابی ذخایر خلیج فارس فعالیت می کنند. این مقام مسئول در سازمان شیلات ایران با اشاره به اینکه در مجموع شش ماهه اسفال موفق به تولید و رهاسازی ۵۲ میلیون قطعه انواع آبزیان در سه حوزه مذکور شدیم، بیان داشت: تأمین اعتبارات لازم و شرایط مساعد آب و هوایی نقش مهمی در عملکرد مثبت بازاریابی ذخایر آبزیان در سال جاری ایفا کرده است.

